

Białystok, 25.10.2021 r.

Opinia na temat rozprawy doktorskiej p.t.
„Ocena odległych wyników leczenia operacyjnego potworniaków
krzyżowo-guzicznych”,
wykonanej przez Panią lek. Weronikę Jaroń
w Klinice Chirurgii Dziecięcej i Transplantologii Narządów
IP Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie
pod kierunkiem Pana dr hab. n. med. Hora Ismaila

Praca liczy 115 stron. Obok tekstu zawiera 67 rycin i 6 tabel. Podzielona jest na rozdziały typowe dla rozprawy doktorskiej. Tekst poprzedzony jest spisem treści, streszczeniem w języku polskim i angielskim, wykazem słów kluczowych i wyjaśnieniami użytych w pracy skrótów.

W części ogólnej rozprawy, liczącej 30 stron, Autorka uzasadnia wybór tematu. Na podstawie literatury opisuje istotę choroby, historię leczenia potworniaków krzyżowo-guzicznych, ich etiologię, epidemiologię, klasyfikację Altmana, diagnostykę i sposoby leczenia.

Następnie omawia wyniki leczenia i możliwe powikłania pooperacyjne, rozwijając szczególnie temat zaparcé, nietrzymania stolca i zaburzenia czynności pęcherza moczowego. W tej części Autorka nie cytuje piśmiennictwa, ale podane informacje stanowią ogólnie akceptowane poglądy.

Za cel pracy Doktorantka postawiła sobie retrospektywną, odległą ocenę wyników operacji potworniaków krzyżowo-guzicznych u dzieci oraz próbę sformułowania sposobu postępowania dla optymalizacji wyników leczenia.

Na przeprowadzenie badań uzyskano zgodę Komisji Bioetycznej IP CZD.

Badaną grupę stanowi 65 dzieci w wieku od 1 doby do 12 roku życia z guzem krzyżowo-guzicznym, leczonych w macierzystej Klinice Doktorantki w latach 1996-2014. Średnia arytmetyczna wieku wynosiła 118 dni (mediana wieku 5 dni). Prawie trzy czwarte grupy stanowiły dziewczynki, 72% dzieci pochodziło z ciąży donoszonej. Ponad 70% leczonych dzieci urodziło się drogą cięcia cesarskiego. U 31% dzieci występowały

wady wrodzone, najczęściej dotyczące serca. W 13% w chwili urodzenia rozpoznawano niewydolność krążeniowo-oddechową a u prawie 8% noworodków dokomorowe wylewy krwi związane z wcześniactwem.

Guz rozpoznawano w 63% przypadków na podstawie ultrasonografii w okresie prenatalnym, w 26% przy urodzeniu a w 8% w wieku późniejszym. Diagnostykę obrazową guzów oparto o badanie usg w 75% przypadków i badanie za pomocą tomografii komputerowej w 54%. U 44% dzieci wykonano obydwa badania.

Jedno dziecko leczono prenatalnie za pomocą dwukrotnego drenażu części płynowej z bardzo dobrym efektem odległym.

Znaczną większość dzieci (ponad 84%) leczono operacyjnie w wieku od 1 do 25 doby życia. Ponad 80% dzieci operowano z dostępu strzałkowego tylnego a w 17% przypadków także z dostępu przedniego. W celu kontroli krwawienia u 2 dzieci wykonano planową laparotomię przednią (tourniquet na aorcie).

Dziewięcioro pacjentów operowano wieku starszym, niż 1 m-c, w znacznej większości z dostępu strzałkowego tylnego.

W rozdziale „Metodyka” Autorka wyczerpująco omawia sposób oceny wyników leczenia, ze szczególnym uwzględnieniem czynności końcowego jelita, czynności pęcherza, miki i trzymania moczu, oraz analizy wyników badań i korelacji z różnymi cechami guza za pomocą analizy statystycznej z użyciem odpowiednich testów.

Rozdział „Wyniki” liczy 41 stron i jest ilustrowany przejrzystymi wykresami, ułatwiającymi lekturę. Autorka odnotowuje nieliczne powikłania śródoperacyjne, które wystąpiły w 4,6% przypadków. Omawia wielkość guzów, klasyfikację wg Altmana, budowę makroskopową i histopatologiczną. Wśród wczesnych powikłań pooperacyjnych najczęściej notowano rozejście się rany (u 17% pacjentów), wymagające w większości wtórnego szycia.

Wśród powikłań późnych stwierdzono trwałe uszkodzenie pnia nerwu kulszowego w jednym przypadku, zaparcia w ponad 20% (dotyczyło to wyłącznie dzieci z dużymi guzami, najczęściej litymi) i nietrzymanie stolca (9%). Ponadto stwierdzono moczenie i/lub nietrzymanie moczu (8,8%), zakażenia układu moczowego (25%), zaleganie moczu w pęcherzu po miki (24,5%) i nieprawidłowy przepływ cewkowy, dysynergię zwieraczowo-wypieraczową i nadreaktywne skurcze pęcherza (75%). U 24 % stwierdzono pęcherz neurogeny.

W 7% przypadków miała miejsce wznowa guza w czasie od 1 do 2 lat po pierwotnej operacji.

W rozdziale „Dyskusja” Autorka wnikliwie omawia uzyskane wyniki leczenia dzieci z potworniakiem krzyżowo-guzicznym, konfrontując je z wynikami otrzymanymi w innych ośrodkach.

Rozprawa doktorska lek. Weroniki Jaroń dotyczy guza stosunkowo rzadkiego, jednak mogącego stanowić znaczny problem diagnostyczny i leczniczy w chirurgii, urologii, perinatologii i onkologii dziecięcej. Przedmiotem analizy jest bardzo liczna grupa pacjentów. Długi czas obserwacji pooperacyjnej podnosi wartość analizy wyników i całej dysertacji. Praca stanowi oryginalny wkład naukowy w dorobek polskiej chirurgii dziecięcej a jej niezaprzeczalną wartością jest odległa ocena efektów leczenia. Analiza została szeroko i dobrze zaplanowana, oraz wnikliwie przeprowadzona, świadcząc o dużej wiedzy Kandydatki. Użyto właściwie dobranych metod statystycznych. Praca ma duże walory praktyczne, które mogą być wykorzystane w pracy chirurgów dziecięcych i neonatologów. Posiada niewątpliwą wartość dydaktyczną.

Należy uznać, że Doktorantka zrealizowała cele, które sobie postawiła i na zadane pytania odpowiada w rozdziale „Wnioski”. Za szczególnie ważne należy uznać stwierdzenie, że najczęstszym odległym powikłaniem guza krzyżowo-ogonowego są zaburzenia czynności pęcherza moczowego a nie dysfunkcja trzymania lub wydalania stolca. Dlatego też Autorka wyraźnie podkreśla potrzebę stosowania u chorych starannej diagnostyki układu moczowego i długotrwałej kontroli, oraz terapii pooperacyjnej.

Rozdział „Piśmiennictwo” zawiera 80 pozycji, pochodzących w większości z pierwszej dekady obecnego wieku (najnowsze z 2017 r.). Literatura jest właściwie dobrana i adekwatnie cytowana. Wskazane byłoby ujednoczenie listy „Piśmiennictwa”.

Rozprawa napisana jest dobrym, jasnym językiem. Praca zachowuje prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi jej częściami i rozdziałami. Na uznanie zasługuje także staranna szata edytorska publikacji.

Stwierdzam, że praca p.t. „Ocena odległych wyników leczenia operacyjnego potworniaków krzyżowo-guzicznych”, autorstwa lek. Weroniki Jaroń spełnia wymogi stawiane rozprawie doktorskiej w artykule 13. Ustawy z dn. 14. marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz. 595 z późn. zmianami) w zw. z art. 175. ust. 1 Ustawy z dn. 3. lipca 2019 r. Przepisy wprowadzające Ustawę – „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669 z późn. zmianami).

W związku z powyższym mam zaszczyt zwrócić się do Wysokiej Rady Naukowej IP Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie o dopuszczenie lek. Weroniki Jaroń do dalszych etapów przewodu doktorskiego.